

گذری بر تاریخ حفاظت مرمت

مؤلفین:

www.ketab.ir
فاطمه احمدی، الناز پورشمیری



سرشناسه: احمدی، فاطمه، ۱۳۷۶ آذر -
 عنوان و نام پدیدآور: گذری بر تاریخ حفاظت مرمت / مؤلفین فاطمه احمدی، الناز پورشیری.
 مشخصات نشر: کرمان: مرکز کرمان شناسی: بنیاد ایران شناسی، ۱۴۰۰.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۱۱-۲۹-۶ وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: ساختمان های تاریخی - نگهداری و مرمت
 مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص.
 شناسه افزوده: پورشیری، الناز، ۱۳۷۸ -
 موضوع: Historic buildings—Conservation and restoration
 موضوع: محوطه های تاریخی - نگهداری و مرمت
 Historic sites - Conservation and restoration
 شناسه افزوده: مرکز کرمان شناسی
 شناسه افزوده: بنیاد ایران شناسی
 رده بندی کنگره: TH ۳۳۰۱ رده بندی دیویی: ۶۹۰ / ۲۴ شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۰۷۷۷۴



عنوان کتاب: گذری بر تاریخ حفاظت مرمت
 مؤلفین: فاطمه احمدی، الناز پورشیری
 ناشر: مرکز کرمان شناسی با همکاری بنیاد ایران شناسی
 مدیر مسئول: سیدمحمدعلی گلایزاده
 تنظیم و صفحه آرایی: لیلا گهرگزی
 طرح روی جلد: مهسا مهراب پناه
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۱۱-۲۹-۶
 نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
 شماره انتشار: سیصد و بیست و سه (۳۲۳)
 قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 چاپ و صحافی: هنگام

حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

مقدمه ناشر	۱۱
پیشگفتار	۱۵
فصل اول: حفاظت چیست؟	۱۷
تاریخچه مختصر حفاظت	۱۹
انقلاب فرانسه	۲۶
دستورات صادرشده برای حمایت و تهیه فهرست یادمان‌ها	۲۷
فصل دوم: مرمت چیست؟	۲۹
دوره بندی تاریخی مرمت	۳۳
مرمت در قرون وسطی (قرن ۵ - ۱۴)	۳۳
مرمت در دوره رنسانس (قرن ۱۴ - ۱۶)	۳۳
مرمت در دوره باروک	۳۳
مرمت در دوران انقلاب صنعتی	۳۴
سیستم معماری کلاسیک	۳۴
مرمت در دوره نئوکلاسیسیسم و رومانتیسیسم	۳۵
انواع مرمت:	۳۶

- ۳۶..... روش‌های مختلف بازنده‌سازی:
- ۳۷..... Anastilosis چیست؟
- ۳۹..... فصل سوم: دیدگاه‌ها و نظریه‌های مرمتی؟
- ۴۱..... ویکلمن (۱۷۱۷-۱۷۸۶).....
- ۴۲..... اوژن ویوله لودوک (۱۸۱۴-۱۸۷۹).....
- ۴۴..... جان راسکین (۱۸۱۹-۱۹۰۰).....
- ۴۷..... کامیلو بویی تو (۱۸۳۶-۱۹۱۴).....
- ۴۸..... کامیلو سیت (۱۸۴۳-۱۹۰۳).....
- ۴۹..... لوکا بلترامی (۱۸۵۴-۱۹۳۳).....
- ۵۲..... گوستا جوانی (۱۸۷۳-۱۹۴۷).....
- ۵۴..... ویلیام موریس (۱۸۳۴-۱۸۹۶).....
- ۵۴..... آلویس ریگل (۱۸۵۸-۱۹۰۵).....
- ۵۶..... کارل فردیش شینگل (۱۷۸۱-۱۸۴۱).....
- ۵۸..... سر گئورگ گیلبرت اسکات - انگلستان (۱۸۱۱-۱۸۷۸).....
- ۵۹..... لوکوربوزیه (۱۸۸۷-۱۹۶۶).....
- ۶۱..... چزار براندی (۱۹۰۶-۱۹۸۸).....
- ۶۳..... برنارد فیلدن (۱۹۱۹-۲۰۰۸).....
- ۶۴..... بزرگان ایرانی در زمینه مرمت.....
- ۶۴..... دکتر باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی (۱۳۱۵-۱۳۸۶).....

- دکتر اسکندر مختاری طالقانی..... ۷۰
- دکتر فرامرز پارسی..... ۷۲
- فصل چهارم: قوانین، آئین نامه‌ها، منشورها و قطعنامه‌های مرمتی ۷۵
- کنگره آتن (۱۹۳۱)..... ۸۰
- معاهده لاهه (۱۹۵۴)..... ۸۴
- کنگره گوپینو (۱۹۶۰)..... ۸۵
- توصیه نامه یونسکو (۱۹۶۲)..... ۸۵
- کنگره ونیز (۱۹۶۴)..... ۸۵
- معیارهای کیونو-قاره آمریکا (۱۹۶۷) میلادی..... ۹۰
- اجلاس پاریس (۱۹۶۸) میلادی..... ۹۰
- کنگره رم (۱۹۷۲) میلادی..... ۹۱
- معاهده پاریس (۱۹۷۲) میلادی..... ۹۱
- بیانیه بوداپست (۱۹۷۲) میلادی..... ۹۲
- معاهده حفظ میراث فرهنگی جهانی (۱۹۷۳) میلادی..... ۹۲
- شورای اروپا (۱۹۷۵) میلادی..... ۹۲
- کنگره بولونیا (۱۹۷۵) میلادی..... ۹۳
- بیانیه روتنبرگ (۱۹۷۵) میلادی..... ۹۳
- قطعنامه کنگره آمستردام (۱۹۷۵) میلادی..... ۹۴
- توصیه نامه ناپروبی (۱۹۷۶) میلادی..... ۹۷

- ۹۷..... منشور فلورانس (۱۹۸۲) میلادی
- ۹۸..... بیانیه ترنیدا (۱۹۸۲) میلادی
- ۹۸..... بیانیه درسدن (۱۹۸۲) میلادی
- ۹۹..... بیانیه رم (۱۹۸۳) میلادی
- ۹۹..... منشور واشنگتن (۱۹۸۷) میلادی
- ۱۰۱..... بیانیه لوزان (۱۹۹۰) میلادی
- ۱۰۱..... معاهده ماستریخت (۱۹۹۲) میلادی
- ۱۰۱..... دستور العمل کلمبو (۱۹۹۳) میلادی
- ۱۰۲..... سند نارا (۱۹۹۴) میلادی
- ۱۰۲..... بیانیه سنت آنتونیو (۱۹۹۶) میلادی
- ۱۰۳..... منشور صوفیه (۱۹۹۶) میلادی
- ۱۰۳..... منشور بورا (۱۹۹۶) میلادی
- ۱۰۴..... بیانیه استکهلم (۱۹۹۸) میلادی
- ۱۰۴..... بیانیه ایکوموس (۱۹۹۸) میلادی
- ۱۰۶..... بیانیه مکزیکوسیتی (۱۹۹۲) میلادی
- ۱۰۶..... بیانیه مکزیکوسیتی (۲۰۰۰) میلادی
- ۱۰۷..... فصل پنجم: مرمت کلیساهای جامع
- ۱۱۱..... اصول مرمت و اعمال آنها در فرانسه
- ۱۱۱..... سرگذشت کلیسای سن دی

کلیسای جامع دراهام	۱۱۳
کلیسای جامع کلن	۱۱۶
کلیسای جامع نتردام	۱۲۰
کلیسای جامع ماگدبورگ	۱۲۵
معبد نیکه در آتن (آتنای پیروز)	۱۳۱
طاق تیتوس	۱۳۳
کلیسای مدور کمبریج	۱۳۶
فصل ششم: ایران	۱۳۷
بخش اول: پیشینه مرمت و حفاظت مرمت در ایران	۱۳۹
دوره اول؛	۱۳۹
دوره دوم؛	۱۴۲
اقدامات انجمن آثار ملی ایران؛	۱۴۲
دوره سوم:	۱۴۵
خلاصه دوره‌های مرمت بافت‌های تاریخی ایران از سال ۱۳۰۰:	۱۴۸
بخش دوم: قطعنامه‌های بین‌المللی در رابطه با مرمت بناها در ایران	۱۴۹
سمینار مرمت بناها و شهرهای تاریخی:	۱۴۹
بخش سوم: آثار ثبت شده در فهرست یونسکو ایران	۱۵۰
زیگورات جغازنبیل	۱۵۰
تخت جمشید	۱۵۲

مقدمه ناشر

در جهان مشاغلی وجود دارد که میزان اهمیت و حساسیت آنها با هم برابر نیست، به سخنی دیگر، در برخی مشاغل، اشتباهات و کاستی‌ها، قابل تجدید نظر و اصلاح، و در نهایت قابل اغماض و چشم پوشی است. خیاطی که آستین جامه‌ای را کوتاه یا بلند می‌دوزد، اگرچه در خور سرزنش است، اما این گناه و لغزش، آنچنان نیست که مستوجب عذابی سنگین باشد.

اما کمترین اشتباه در کردار و کنش جراحی که بیماری را به وادی درمان می‌برد، می‌تواند فاجعه‌آمیز و موجب مرگ یک انسان شود و یا مکانیک، وقتی در محکم کردن پیچ‌های چرخ اتومبیل شما، کوتاهی می‌کند و امکان رویدادهای اسفبار و مرگومیر یک یا چند نفر را فراهم می‌سازد، مرتکب گناه و لغزش سنگینی شده که به آسانی نمی‌توان از کنار آن گذشت.

اصل ترمیم در آثار باستانی و بناهای تاریخی و واهشته‌های هنری، حکم دوم را دارند یعنی هرگونه لغزش و اشتباه، می‌تواند به نابودی

اثری بیانجامد که امکان جایگزینی برای آن نیست. بنایی که یک بنای معمولی را پی می‌نهد، می‌تواند خطای خود را جبران کند اگرچه با هزینه هنگفت، اما مرمتکار یک اثر تاریخی یا هنری، جای بازگشت و اصلاح خطا و اشتباه خود را ندارد، کما اینکه همین چند روز پیش، ماجرای ندانمکاری در ترمیم کاشیکاری‌های گنبد شیخ لطف‌الله در اصفهان به یک تنش فرهنگی انجامید و بزرگانی وارد عرصه نقد شدند که اعتراض‌های شدیدشان همچنان در گوش دوستداران میراث فرهنگی است.

با این توضیح، به ارزش و اهمیت مجموعه‌ای که اینک از نظر تان می‌گذرد پی می‌بریم، پرداختن به اصل مقوله مرمت و تأکید بر اهمیت آن با ذکر جزئیات، به ویژه کنکاش در پیشینه امر مرمت و بهره‌گیری از تجربیات کشورهای صاحب نامی چون فرانسه و ایتالیا که تجربه‌ای چند صد ساله دارند و ذکر دیدگاه‌های مرمتی بزرگانی که موی خود را در این آسیا سپید کردند و عمر خویش را بر سر این سودا گذاشتند و ... همه و همه دلالی است بر ارزشگزاری این اثر و ضرورت پردازش مواردی از ایندست که با کمال تأسف، این روزها به بوته فراموشی سپرده شده است.